

*Załącznik nr 1
do uchwały nr 485 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego
z dnia 29 maja 2019 r.*

**UNIWERSYTET ZIELONOGÓRSKI
WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI**

**PROGRAM STUDIÓW NA KIERUNKU
PRAWO
STUDIA JEDNOLITE MAGISTERSKIE
PROFIL PRAKTYCZNY
ROK AKADEMICKI 2019/2020**

Spis treści

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA STUDIÓW	3
2. WSKAZANIE ZWIĄZKU KIERUNKU STUDIÓW Z MISJĄ UCZELNI I STRATEGIĄ JEJ ROZWOJU	9
3. OPIS KOMPETENCJI OCZEKIWANYCH OD KANDYDATA UBIEGAJĄCEGO SIĘ O PRZYJĘCIE NA JEDNOLITE STUDIA MAGISTERSKIE	10
4. ANALIZA ZGODNOŚCI ZAKŁADANYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ Z POTRZEBAMI RYNKU PRACY	12
5. OPIS SPOSOBÓW WERYFIKACJI I OCENY OSIĄGANÝCH PRZEZ STUDENTA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ W TRAKCIE CAŁEGO PROCESU KSZTAŁCENIA	13
6. PROGRAM STUDIÓW DLA KIERUNKU STUDIÓW, PROFILU I POZIOMU KSZTAŁCENIA OBEJMUJĄCY:	16

1. Ogólna charakterystyka studiów

Nazwa kierunku studiów	Prawo
Poziom kształcenia (studia pierwszego stopnia / studia drugiego stopnia / jednolite studia magisterskie)	jednolite magisterskie
Profil kształcenia (ogólnoakademicki/praktyczny)	Praktyczny
Forma studiów stacjonarne /niestacjonarne	stacjonarne /niestacjonarne
Wskazanie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych lub dziedzin sztuki i dyscyplin artystycznych, do których odnoszą się efekty uczenia się (w tym dyscypliny wiodącej) oraz określenie procentowego udziału liczby punktów ECTS dla poszczególnych dyscyplin w liczbie punktów ECTS koniecznej do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia	100 % nauki prawne
Wskazanie tytułu zawodowego nadawanego absolwentom	magister
Informacja o posiadanej przez podstawową jednostkę organizacyjną uczelni kategorii naukowej	B

Założenia koncepcji programu kształcenia¹

W literaturze odnośnie do kształcenia prawników ścierają się dwie koncepcje. Pierwsza określana jest mianem koncepcji studiów uniwersyteckich², studiów ogólnych³

¹ Koncepcja programu kształcenia i program kształcenia zostały opracowane przez dra Piotra Mysiaka, Prodziekana ds. Nauki i Jakości Kształcenia Wydziału Prawa i Administracji UZ. Są one rozwinięciem koncepcji i programu już realizowanego na Wydziale, które świetnie się wpisują w koncepcję kształcenia na profilu praktycznym. Koncepcja, program i założenia leżące u ich podstaw zostały przedstawione w: P. Mysiak, *On a new quality of legal education in Poland* [w:] R. Arnold (red.) *Ubi Societas Ibi Ius*, Regensburg 2015 s. 33-40; P. Mysiak, *O nowej jakości w kształceniu prawników*, *Studia Prawa Publicznego* 2015, nr 1 (9), s. 205-213; P. Mysiak, *O racjonalnym egzaminowaniu* [w:] J. Mazurkiewicz (red.) *Egzamin powinien mieć sens i być sprawiedliwy : o egzaminowaniu studentów prawa, kandydatów na aplikantów, aplikantów, doktorantów i innych prawników*, Wrocław 2013 s. 83-87.

² A. Szwarc, *Problemy kształcenia prawniczego (wprowadzenie do dyskusji)*, „Państwo i Prawo” 2010, nr 1, s. 3-4; E. Borkowska-Bagieńska, *Wokół reformy studiów prawniczych*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 2013, nr 4, s. 5-8.

³ J. Wróblewski, *Modele prawoznawstwa a typy kształcenia prawniczego*, „Państwo i Prawo” 1981, nr 4, s. 26.

czy też kształcenia teoretycznego⁴. Według niej studia prawnicze powinny mieć w znacznej mierze charakter teoretyczny, wyrobić w studencie właściwą postawę, wyposażając go w wiedzę. Osiągnięcie tego celu postuluje się poprzez koncentrację na nauczaniu przedmiotów teoretycznych i historycznych, natomiast nauka praktycznego wykonywania zawodu powinna się odbywać na aplikacji po zakończonych studiach⁵. Bardzo trafnie przedstawia ten model kształcenia J. Wróblewski, streszczając go w trzech tezach:

1) studenta powinno się wprowadzić w badania naukowe poprzez dostarczenie mu metod, technik i wiedzy;

2) kształcenie jest z założenia teoretyczne, ściśle powiązane z dyscyplinami filozoficzno-metodologicznymi oraz innymi naukami społeczno-humanistycznymi;

3) na studiach student ma się nauczyć metod i technik myślenia prawniczego, przygotowanie zawodowe odbywa się później, w trakcie aplikacji⁶.

E. Borkowska-Bagieńska, postulując taki model, wskazuje, że studia prawnicze muszą wyposażyc prawnika w niezbędne kwalifikacje moralne, kulturotwórcze i dodatkowe kwalifikacje intelektualne, poprzez nacisk na przedmioty historyczne, ogólne i teoretyczne⁷. A. Szwarc również popiera koncepcję kształcenia uniwersyteckiego i wskazuje, że daje ona większą wolność wyboru i późniejszej zmiany zawodu⁸.

Taka koncepcja ma wiele negatywnych konsekwencji. Przede wszystkim z punktu widzenia życia osobistego studenta, który kończąc studia, jest w wieku około 25 lat i musi dopiero rozpocząć naukę praktycznego wykonywania zawodu. Niższe umiejętności praktycznego stosowania prawa powodują ograniczone możliwości zarobkowania. Bez pomocy finansowej rodziców trudno jest kontynuować praktyczną naukę zawodu, ponieważ często wiąże się to z dodatkowymi kosztami. Dlatego też tacy ludzie ze względów finansowych mogą znacznie później założyć rodzinę. Niewątpliwie, taka koncepcja studiów daje znacznie lepsze podstawy do późniejszej pracy naukowej. Niemniej jednak warto zauważyć, że karierę naukową wybiera nieznaczny odsetek studentów, zwłaszcza że obecnie są coraz mniejsze szanse zatrudnienia na uczelni.

Kolejnym skutkiem takiego podejścia jest stworzenie sztucznej bariery pomiędzy studiami a praktyczną nauką zawodu. W trakcie szkolenia na aplikacji okazuje się, że podejście do nauki stosowania prawa jest diametralnie odmienne. Można wtedy usłyszeć: na studiach „uczono cię teorii, a tu mamy rzemiosło”. Pojęcie to pojawiło się w praktyce. Niektórzy praktycy określają siebie mianem rzemieślników, zaś określenie teoretyk nabiera charakteru pejoratywnego. Sytuacja ta wywołuje niekiedy wśród początkujących aplikantów pewne frustracje: w trakcie pięciu lat studiów akademickich nauczono ich patrzeć na prawo nieco szerzej, przez pryzmat jego celów, natomiast praktyczne stosowanie prawa zaczyna być postrzegane jako zupełnie coś innego.

⁴ F. Zoll, *Przyszłość kształcenia prawników w Polsce*, „Państwo i Prawo” 2010, nr 6, s. 24–25.

⁵ A. Szwarc, op. cit., s. 3–4; E. Borkowska-Bagieńska, op. cit., s. 5–8.

⁶ Wróblewski, op. cit., s. 26–27.

⁷ E. Borkowska-Bagieńska, op. cit., s. 7.

⁸ A. Szwarc, op. cit., s. 3–4.

Druga koncepcja kształcenia prawników określana jest mianem kształcenia wyspecjalizowanego⁹, praktycznego¹⁰ bądź zawodowego¹¹. Bardzo trafnie tę koncepcję podsumował J. Wróblewski, wysuwając trzy tezy, które można streścić następująco:

1) celem uniwersyteckiego kształcenia prawniczego jest przygotowanie wysoko wykwalifikowanych specjalistów zgodnie z potrzebami społecznymi;

2) podstawowym wymogiem kształcenia jest znajomość prawa i zasad jego stosowania;

3) wykształcenie prawnicze powinno przygotowywać do określonych typów zawodów prawniczych¹².

Jak trafnie zauważa E. Borkowska-Bagieńska, koncepcja ta jest z reguły popierana przez przedstawicieli dyscyplin dogmatycznych (cywiliści, karniści, administratywiści, proceduraliści), a ostro krytykowana przez reprezentantów dyscyplin teoretycznych (teoretycy i filozofowie prawa, historycy prawa rzymskiego oraz ustrojowego i sądowego oraz doktryn).¹³

Kształcenie prawników w obecnych czasach wymaga reformy ze względu na wiele zmian, jakie zaszły w stosowaniu prawa w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat oraz na zmienione uwarunkowania społeczne. Dla lepszego zrozumienia warto te zagadnienia pokrótce poruszyć.

Polski system kształcenia prawników dosyć wolno przystosowuje się do nowej rzeczywistości w zakresie stosowania prawa. Chodzi tu przede wszystkim o szybkie zmiany prawa i coraz większą liczbę przepisów. Na przykładzie kształcenia z zakresu ubezpieczeń społecznych na studiach prawniczych zauważył to A. Sobczyk. Autor bardzo trafnie zauważa, że wiedza z tej dziedziny niezwykle szybko się starzeje ze względu na różne uwarunkowania, co stanowi poważną trudność w nauczaniu, ponieważ do rozstrzygania określonych spraw konieczna jest również wiedza o przepisach uchylonych i przejściowych. Jest to dziedzina niezwykle istotna społecznie, ale niezbyt popularna wśród studentów. Wobec skali zmian często wiedza może się zdezaktualizować w trakcie studiów¹⁴. W tym kontekście problemem jest także pewna tradycja nauczania przedmiotów. W czasach gdy prawo zmieniało się znacznie rzadziej i nie były dostępne elektroniczne systemy informacji prawnej, od studentów wymagano literalnej znajomości przepisów. Obecnie ten anachronizm wciąż jest jeszcze niekiedy stosowany na innych wydziałach w Polsce.

Tu pojawia się kolejny problem. Wzrost liczby regulacji prawnych powoduje konieczność wyboru, czego będziemy nauczać na studiach, a czego nie. Niektóre dziedziny muszą zostać uznane za bardziej, inne za mniej istotne, a to zawsze jest trudna decyzja.

Kolejny kłopot stanowi czynnik ludzki, czyli studenci. Zgodnie z prawem spora część przedmiotów musi być wybieralna, zaś studenci często dokonują wyborów według

⁹ J. Wróblewski, op. cit., s. 26.

¹⁰ F. Zoll, op. cit., s. 24–25.

¹¹ A. Szwarc, op. cit., s. 3–4; E. Borkowska-Bagieńska, op. cit., s. 5–8.

¹² J. Wróblewski, op. cit., s. 27–28.

¹³ E. Borkowska-Bagieńska, op. cit., s. 5–7.

¹⁴ A. Sobczyk, *W sprawie kryzysu edukacji z zakresu ubezpieczeń społecznych na studiach prawniczych*, „Ubezpieczenia Społeczne” 2014, nr 2, s. 14–19.

dosyć specyficznych, krótkoterminowych kryteriów. Trudne przedmioty są omijane. Jak pokazuje doświadczenie, nawet ambitni studenci rezygnują z takich przedmiotów, kierując się chęcią uzyskania lepszej średniej ocen, co często ma przełożenie na uzyskanie stypendium. Paradoksalnie, w tej sytuacji to system generuje owe zachowania. Studenci mniej ambitni dokonują takich wyborów z oczywistych względów, a jeżeli znajdzie się kilku pasjonatów, to jest ich z reguły za mało, by uruchomić zajęcia. To czasami powoduje, że nauczyciele akademicy, chcąc zapewnić sobie godziny warunkujące możliwość zbudowania ich pensum, sami obniżają kryteria zaliczenia do minimum, na czym niewątpliwie cierpi jakość kształcenia.

Z zajęciami wybieralnymi wiąże się często ich bardzo wycinkowy i specyficzny charakter. Jest bardzo mało prawdopodobne, że studenci po ukończeniu studiów będą mogli zastosować zdobytą wiedzę w praktyce, dlatego też znacznie lepiej zastąpić ją umiejętnościami stosowania w praktyce wiedzy z podstawowych dziedzin dogmatycznych. Po wtóre często zanim ukończą studia ta wiedza jest całkiem nieaktualna, ponieważ nastąpiła zmiana prawa.

Dosyć istotnym problemem jest przygotowanie studentów do odbywania aplikacji. W polskiej tradycji przyjmuje się, że skoro część studentów nie idzie na aplikacje po studiach, to nie ma sensu prowadzenia takich zajęć, a student powinien we własnym zakresie się tym zająć.

Warto zwrócić uwagę również na sporą różnicę w mentalności pomiędzy prowadzącymi zajęcia a studentami, wynikającą z przemian społecznych spowodowanych technologią. Obecne pokolenie określane mianem *native digitals* zupełnie inaczej postrzega świat. Przejawia się to w rozmaitych aspektach. Studenci coraz częściej odchodzą od wersji papierowej książek czy też robienia notatek (nierzadko na sali wykładowej studenci używają laptopów, służących im nie tylko do notowania, ale również do wyszukiwania innych materiałów). To także wpływa na sposób postrzegania świata. Obecnie problemem nie jest znalezienie informacji, ale jej selekcja. Łatwość dotarcia do informacji czy to za pomocą systemów informacji prawnej, czy też za pomocą Internetu, powoduje nowe problemy i możliwości. Dawniej prawnicy często mieli trudności w znalezieniu informacji, stosowano w praktyce różne zestawienia przepisów prawnych, a w kancelariach piętrzyły się dzienniki ustaw. Dzisiaj dzięki systemom informacji prawnej można łatwo ustalić stan prawny w określonej dacie, a pod każdym artykułem jest mnóstwo odnośników z dodatkowymi informacjami w postaci komentarzy, orzecznictwa i literatury. To musi zmienić sposób nauczania prawa na uniwersytetach. Obecnie w wielu dziedzinach trudno jest wyodrębnić ogólne zasady, których znajomość pozwoli prawnikowi przewidzieć treść i sens regulacji prawnych. W ostatnich kilkudziesięciu latach zasady te podlegały wielu rewolucjom i erozji na rzecz często niezbyt spójnych regulacji szczegółowych. Co również istotne, łatwość dostępu do informacji prawnej powoduje konieczność wyrobienia w znacznie szerszym zakresie umiejętności ich przetwarzania. Dlatego już w trakcie studiów powinno się położyć znacznie większy nacisk na umiejętność stosowania prawa w konkretnych przypadkach. Powiązanie tego z nauczaniem akademickim przedmiotów dogmatycznych pozwoli wyrobić umiejętność selekcji treści przydatnych bądź nie w konkretnym stanie prawnym.

Wyposażenie prawnika w niezbędne kwalifikacje moralne, kulturotwórcze i intelektualne jest niewątpliwie pożądane, ale kwestie te nie mogą zdominować programu

studiów, ponieważ prawnik powinien być przede wszystkim profesjonalistą, dlatego też zasadne jest ograniczenie ogólnej edukacji na rzecz edukacji ukierunkowanej.

Opowiadając się za koncepcją studiów praktycznych, pozostawiając jednak w niezbędnym zakresie przedmioty teoretyczne, historyczne i ogólne, na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Zielonogórskiego stworzono nowatorski program studiów prawniczych. Program ten składa się z czterech bloków przedmiotów. Zaczynając od końca, jeden blok to języki, 2 przedmioty ogólnowydziałowe i wychowanie fizyczne, zaś kolejny to seminarium. Z punktu widzenia kształcenia prawniczego najistotniejsze są dwa pierwsze bloki, zatem zostaną one dokładniej omówione.

Pierwszy z nich to blok przedmiotów obowiązkowych; składa się z 48 przedmiotów (w tym również praktyki) w ramach 2160 godzin zajęć w formie wykładów, ćwiczeń i laboratoriów. Blok ten jest realizowany przez cały okres studiów. Jego zadaniem jest wyposażać przyszłych prawników w niezbędną im wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Można powiedzieć, że to lekko okrojone tradycyjne studia prawnicze, takie jak na innych wydziałach prawa w Polsce. Wybierając zestaw przedmiotów obowiązkowych, kierowano się ich przydatnością w praktyce tradycyjnych zawodów prawniczych, a wobec świadomości różnych ograniczeń, przede wszystkim jeśli chodzi o koszty studiów, był to wybór czasami bardzo bolesny. Nacisk został położony na podstawowe dziedziny dogmatyczne, przy czym starano się zrezygnować z przedmiotów bardzo wąskich tematycznie na rzecz tradycyjnie pojmowanych podstawowych dziedzin dogmatycznych i ich głównych działów. Wydaje się, że takie podejście wyposaży przyszłych prawników w najszerszą bazę wiedzy i umiejętności, które potem będą stanowiły podstawę do samodzielnego pogłębienia wiedzy i umiejętności w zakresie regulacji bardziej szczegółowych (specjalistycznych) działów prawa.

Nowością w naszym systemie kształcenia jest podejście do przedmiotów wybieralnych, które znajdują się w drugim bloku. Blok ten został podzielony na dwie części. Część pierwsza – kazuistyka – składa się z 25 przedmiotów, każdy w wymiarze 30 godzin realizowanych w formie ćwiczeń (w sumie 720 godzin) od drugiego roku do końca studiów. Każdy student musi wybrać co najmniej połowę przedmiotów z zakresu kazuistyki oferowanych w danym semestrze. Tak rozbudowany moduł kazuistyczny ma pomóc zrozumieć studentom związek pomiędzy tzw. rzemiosłem a nieco szerszym spojrzeniem na prawo prezentowanym głównie na wykładach, co w przyszłości być może pozwoli zlikwidować etos rzemieślników prawa, którzy negują sens głębszej refleksji nad prawem. Co oczywiste, rozwiązywanie kazuśców jest tylko pewną częścią ćwiczeń z określonego przedmiotu, często stosunkowo niewielką. W ćwiczeniach w części obowiązkowej również przewidziane jest rozwiązywanie kazuśców. Wybierając dodatkowe zajęcia z kazuistyki danego przedmiotu, student uzyskuje możliwość pogłębienia wiedzy i przede wszystkim rozwinięcia umiejętności praktycznego stosowania prawa.

Zajęcia z kazuistyki mają pokazać studentom możliwości zastosowania ich wiedzy. Rozwiązując konkretne przypadki, student nabywa umiejętność praktycznego stosowania prawa. W trakcie tych zajęć będą rozwijane umiejętności konstruowania pism procesowych, umów, opinii, różnego typu rozstrzygnięć merytorycznych i formalnych oraz tworzenia innych dokumentów. Konkretne kazusy mają pozwolić studentom już w trakcie studiów przygotować się do wykonywania zawodu.

W danym semestrze oferowana jest kazuistyka odnosząca się do przedmiotów realizowanych w części obowiązkowej. Przykładowo w VIII semestrze w części

obowiązkowej realizowane są dwa przedmioty: Prawo handlowe i Prawo Unii Europejskiej, obydwie w wymiarze 30 godzin wykładu oraz 30 godzin ćwiczeń, a kończą się egzaminem. W tym semestrze oferuje się do wyboru kazuistykę z tych przedmiotów po 30 godzin. Ma to wiele praktycznych implikacji, np. eliminuje unikanie przez studentów przedmiotów trudniejszych. Ponieważ wybierając kazuistykę z danego przedmiotu student niewątpliwie poszerza swoją wiedzę, co ma znaczenie również w przygotowaniu do egzaminu, nawet ambitni studenci w takiej sytuacji nie stają przed dylematem wyboru pomiędzy obniżeniem średniej i utratą stypendium a poszerzeniem umiejętności w interesującym ich zakresie. To eliminuje jeden z podstawowych problemów systemowych z przedmiotami wybieralnymi, które zgodnie z prawem muszą stanowić określony procent zajęć w trakcie studiów. W ten sposób można je wykorzystać z większym pożytkiem dla rozwoju zawodowego studenta.

Na studiach prawniczych z reguły oferuje się przedmioty dodatkowe ze szczegółowych dziedzin prawa, co w założeniu ma poszerzyć wiedzę studenta. Jeśli wziąć pod uwagę zmienność regulacji prawnych, wiedza ta może się zdezaktualizować, jeszcze zanim student ukończy studia, natomiast umiejętności stosowania określonych przepisów w konkretnych przypadkach mają większe znaczenie. W dobie powszechnego wzrostu liczby regulacji prawnych wydaje się bardziej celowe pogłębianie umiejętności stosowania prawa i szukania właściwych przepisów niż pogłębianie znajomości przepisów obowiązujących w danym momencie. Oferowanie przedmiotów do wyboru ze szczegółowych dziedzin ma jeszcze jeden mankament praktyczny. Przedmioty te traktowane są zarówno przez prowadzących, jak i studentów jako przedmioty dodatkowe, mniej istotne w programie kształcenia, co powoduje spadek jakości kształcenia w tym zakresie, bo przecież są inne, ważniejsze treści innych przedmiotów. Kryteria zaliczenia takich przedmiotów są świadomie obniżane, tak by zachęcić studentów do wyboru danego przedmiotu. Natomiast w programie studiów kierunku prawo na WPiA UZ nie są to przedmioty z innych dziedzin, lecz przedmioty nakierowane na rozwinięcie umiejętności z zakresu przedmiotów obowiązkowych. Kolejną nowością w kształceniu prawników jest część druga drugiego bloku przedmiotów – przygotowanie do aplikacji. Blok ten składa się z 5 przedmiotów po 90 godzin każdy realizowanych w formie ćwiczeń od początku VIII semestru do końca studiów. Studenci muszą wybrać dwa przedmioty spośród pięciu.

W Polsce panuje przekonanie, że studia prawnicze nie muszą bezpośrednio przygotowywać do odbywania aplikacji, co uzasadnia się tym, iż przecież nie wszyscy studenci idą po studiach na aplikację. Panuje przekonanie, że studia mają dawać wiedzę o prawie, a nie stanowić przygotowanie do określonego zawodu. Należy stanowczo odrzucić ten tok rozumowania. Studia prawnicze w obecnie realizowanym modelu mają być wszechstronne, by dać studentom jak największą możliwość wyboru. Należy sobie zadać pytanie jaki będzie efekt końcowy. Wszechstronność wiąże się, niestety, z powierzchownością. Konstruując model kształcenia prawników w Zielonej Górze, odwrócono nieco problem, stawiając pytanie, czy ukierunkowanie kształcenia na przygotowanie do wykonywania tradycyjnych zawodów prawniczych stanowić będzie o gorszym przygotowaniu studenta do alternatywnych ścieżek rozwoju zawodowego. Na tak postawione pytanie odpowiedź musi być negatywna, aplikacje prawnicze wymagają bowiem wszechstronnego zasobu wiedzy prawniczej i licznych umiejętności praktycznych, które dają świetną podstawę do wybrania alternatywnych dróg rozwoju zawodowego.

Kolejnym argumentem przeciwko tradycyjnemu podejściu do tego problemu są wprowadzone krajowe ramy kwalifikacji, które wymagają, aby student uzyskał kompetencje społeczne do dalszego zdobywania kwalifikacji zawodowych. Trudno sobie wyobrazić lepszy sposób realizacji tego postulatu. Biorąc pod uwagę powyższe argumenty, wprowadzono do programu studiów blok przygotowujący do odbywania aplikacji. Na zajęciach prowadzonych w formie ćwiczeń jest usystematyzowany i pogłębiony wcześniej przerobiony materiał pod kątem wybranych przez studenta aplikacji. Już na czwartym roku studiów student zacznie się przygotowywać do określonej aplikacji, co niewątpliwie zwiększy jego szanse sukcesu zawodowego, ponieważ z doświadczenia wiadomo, że o przygotowaniu do aplikacji studenci zaczynają myśleć dopiero na ostatnim semestrze studiów. Natomiast studia powinny dawać jak najlepsze możliwości dalszego rozwoju zawodowego.

Istotnym *novum* jest również sposób zaliczenia tego przedmiotu. Egzamin końcowy będzie symulacją egzaminu na wybraną aplikację. W ten sposób student otrzyma możliwość zapoznania się z tą formą egzaminu i obiektywnej oceny własnych możliwości. Wielu młodych prawników jest przerażonych egzaminem na aplikację. Szansa sprawdzenia się będzie niewątpliwie stanowić również element mentalnego przygotowania do takiego wyzwania.

Podsumowując rozważania, należy podkreślić, że nowy model studiów prawniczych na WPiA UZ wynika przede wszystkim z czynników obiektywnych. Dawny model studiów prawniczych, nakierowanych przede wszystkim na zdobycie jak najszerszej wiedzy z zakresu nauk prawnych zrównoważono kładąc większy nacisk na zdobywanie umiejętności i poprawę perspektyw zawodowych studentów. Model wszechstronnych studiów zastąpiono bardziej ukierunkowanym poprzez nieco inne ukształtowanie możliwości dokonywanych przez studenta wyborów. Obecny sposób realizacji przedmiotów do wyboru (na innych wydziałach w Polsce) powoduje znaczne obniżenie jakości kształcenia. Ścisłe powiązanie przedmiotów do wyboru z przedmiotami obowiązkowymi stanowi sposób rozwiązania tego problemu. Nowa koncepcja kształcenia ma na celu zapewnić studentom WPiA UZ lepsze perspektywy rozwoju zawodowego w przyszłości.

2. Wskazanie związku kierunku studiów z misją uczelni i strategią jej rozwoju

Misja i strategia rozwoju Uniwersytetu Zielonogórskiego została określona w Strategii rozwoju Uniwersytetu. W dokumencie tym w karcie celów strategicznych dotyczącej kształcenia przewidziano uruchomienie kształcenia na kierunku prawo jako działanie konieczne do poszerzenia oferty dydaktycznej Uniwersytetu, jak również doskonalenia jakości kształcenia i procesów dydaktycznych. Działanie to jest zgodne z ogólnie

sformułowanym w dokumencie zadaniem rozwijania badań i kształcenia w zakresie nauk prawnych.¹⁵

Zgodnie ze Strategią rozwoju Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Zielonogórskiego do roku 2020 misją Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Zielonogórskiego jest kształcenie kadr o wysokich kwalifikacjach i standardach etycznych, prowadzenie zaawansowanych badań naukowych, uznawanie dorobku naukowego oraz szerzenie kultury prawniczej. Zadaniem Wydziału jest wyposażenie absolwentów w uniwersalną wiedzę i umiejętność kreatywnej pracy, umiejętności i kompetencje społeczne w różnych obszarach działalności zawodowej i naukowej, przygotowanie wykwalifikowanych kadr potrzebnych naszemu regionowi w tak ważnej dziedzinie jak prawo i administracja. Opowiadając się za koncepcją studiów praktycznych, pozostawiając jednak w niezbędnym zakresie przedmioty teoretyczne, historyczne i ogólne, został stworzony innowacyjny program studiów prawniczych. Wydział będzie pełnił w regionie rolę głównego ośrodka, w którym prowadzone jest na wszystkich poziomach nowoczesne kształcenie administracyjne i prawnicze, bardziej niż do tej pory powiązanie praktyki z teorią oraz potrzebami bezpośredniego otoczenia społecznego i gospodarczego.¹⁶

3. Opis kompetencji oczekiwanych od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na jednolite studia magisterskie

Studia na kierunku Prawo mogą być podjęte przez osoby, które uzyskały wymagane efekty kształcenia, zakładane dla kształcenia ogólnego na poziomie ukończenia szkoły średniej i uzyskania świadectwa maturalnego.

Zasady rekrutacji

NOWA MATURA:

- Na studia zostaną przyjęci w ramach limitu miejsc kandydaci, którzy spełnili wszystkie wymagania rekrutacyjne i uzyskali największą liczbę punktów.
- Wspólna lista rankingowa utworzona będzie dla kandydatów z „nową” i „stara” maturą na podstawie wyników egzaminów z przedmiotów objętych zasadami rekrutacji.

¹⁵ Uchwała nr 67 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 19 grudnia 2012 roku w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju Uniwersytetu Zielonogórskiego na lata 2013 – 2020.

¹⁶ Załącznik do uchwały RW/01/06/2017 Wydziału Prawa i Administracji z dnia 21.06.2017 r. w sprawie przyjęcia strategii rozwoju Wydziału do roku 2020

- Liczba punktów do listy rankingowej wyliczona będzie jako średnia ważona liczby punktów odpowiadających wynikom egzaminu maturalnego z określonych dla kierunku przedmiotów.
- Do postępowania rekrutacyjnego przyjmuje się liczbę punktów ze świadectwa dojrzałości uzyskaną za egzaminy maturalne.
- Liczby punktów (oznaczone dalej przez R) wyliczane będą według wzoru:

$$R = 0,20 h_1 + 0,20 h_2 + 0,15 o_1 + 0,15 o_2 + 0,15 d_1 + 0,15 d_2$$

gdzie:

h_1 – punkty za część pisemną egzaminu maturalnego z historii na poziomie podstawowym,

h_2 – punkty za część pisemną egzaminu maturalnego z historii na poziomie rozszerzonym,

o_1 – punkty za część pisemną egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego na poziomie podstawowym,

o_2 – punkty za część pisemną egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego na poziomie rozszerzonym,

d_1 – punkty za część pisemną egzaminu maturalnego z jednego przedmiotu wybranego spośród: geografia, język polski, matematyka, wiedza o społeczeństwie na poziomie podstawowym,

d_2 – punkty za część pisemną egzaminu maturalnego z jednego przedmiotu wybranego spośród: geografia, język polski, matematyka, wiedza o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym,

- W przypadku, gdy na świadectwie dojrzałości podana jest punktacja danego przedmiotu wyłącznie na poziomie rozszerzonym, a w zasadach rekrutacji uwzględniane są też punkty za poziom podstawowy, przyjmuje się dla poziomu podstawowego punkty za poziom rozszerzony,
- Gdy na świadectwie dojrzałości są wyniki odpowiednich egzaminów z kilku alternatywnie branych pod uwagę przedmiotów, przyjmuje się wyniki tylko z jednego przedmiotu, dającego największą liczbę punktów w rekrutacji.

STARA MATURA

- Na studia zostaną przyjęci w ramach limitu miejsc kandydaci, którzy spełnili wszystkie wymagania rekrutacyjne i uzyskali największą liczbę punktów.
- Wspólna lista rankingowa utworzona będzie dla kandydatów z „nową” i „starą” maturą na podstawie wyników egzaminów z przedmiotów objętych zasadami rekrutacji.
- Liczba punktów do listy rankingowej wyliczona będzie jako średnia ważona liczby punktów odpowiadających wynikom egzaminu dojrzałości z określonych dla kierunku przedmiotów.

- Liczby punktów (oznaczone dalej przez R) wyliczane będą według wzoru:

$$R = 0,20 h_1 + 0,20 h_2 + 0,15 o_1 + 0,15 o_2 + 0,15 d_1 + 0,15 d_2$$

gdzie:

h_1 – punkty za część ustną egzaminu dojrzałości z historii,

h_2 – punkty za część pisemną egzaminu dojrzałości z historii,

o_1 – punkty za część ustną egzaminu dojrzałości z języka obcego nowożytnego,

o_2 – punkty za część pisemną egzaminu dojrzałości z języka obcego nowożytnego,

d_1 – punkty za część ustną egzaminu dojrzałości z jednego przedmiotu wybranego spośród: geografia, język polski, matematyka, wiedza o społeczeństwie,

d_2 – punkty za część pisemną egzaminu dojrzałości z jednego przedmiotu wybranego spośród: geografia, język polski, matematyka, wiedza o społeczeństwie,

- Oceny uzyskane na egzaminie dojrzałości przelicza się na punkty według następujących zasad: w skali 6-stop.: cel.-90pkt., bdb.-75pkt., db.-60pkt., dst.-45pkt., mier., dop.-30pkt.; w skali 4-stop.: bdb.-90pkt., db.-60pkt., dst.-30pkt.
- W przypadku, gdy na egzaminie dojrzałości nie ma oceny za egzamin pisemny z danego przedmiotu, a w zasadach rekrutacji uwzględniana jest taka ocena, przyjmuje się ocenę za egzamin ustny i odwrotnie, gdy nie ma oceny za egzamin ustny z danego przedmiotu przyjmuje się ocenę za egzamin pisemny.
- Gdy na świadectwie dojrzałości są wyniki odpowiednich egzaminów z kilku alternatywnie branych pod uwagę przedmiotów, przyjmuje się wyniki tylko z jednego przedmiotu, dającego największą liczbę punktów w rekrutacji.
- Przez „przedmiot wybrany” rozumie się ten sam przedmiot zdawany jako obowiązkowy (zdawany w części pisemnej egzaminu dojrzałości) lub (i) jako dodatkowy (zdawany w części ustnej egzaminu dojrzałości), nie brany pod uwagę w pozostałej części wzoru na liczbę punktów.

4. Analiza zgodności zakładanych efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy

Koncepcja kształcenia na kierunku prawo powstała w oparciu o potrzeby środowiska - społeczno-gospodarczego oraz samorządowego. Miasto Zielona Góra stanowi duży i ważny ośrodek administracji publicznej i wymiaru sprawiedliwości, jednak do roku 2014 Uniwersytet Zielonogórski nie oferował możliwości kształcenia na kierunku prawo co miało szczególne znaczenie, jeśli chodzi o dopływ nowych kadr oraz doksztalcanie pracowników. Problem ten został dostrzeżony przez władze lokalne. W ramach celu operacyjnego „1.3 Podniesienie jakości kształcenia i dostosowanie go do potrzeb regionalnego rynku pracy” w Strategii rozwoju województwa lubuskiego 2020 wyznaczono jako jeden z kierunków interwencji celu operacyjnego 1.3 „wspieranie szkół

wyższych w zakresie prowadzenia kierunków nauczania zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy, w tym utworzenia na Uniwersytecie Zielonogórskim kierunku lekarskiego i prawa”.

Wyrazem potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego było również zawarcie w dniu 7 grudnia 2012 roku porozumienia w sprawie powołania i rozwoju Wydziału Prawa i Administracji na Uniwersytecie Zielonogórskim. Sygnatariuszami porozumienia zostali: Rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego prof. dr hab. inż. Tadeusz Kuczyński, Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Polak, Prezydent Miasta Zielona Góra Janusz Kubicki, Prezes Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim Jan Grzęda, Prezes Sądu Okręgowego w Zielonej Górze Marek Witzak, Prokurator Okręgowy w Zielonej Górze Alfred Staszak, Prezes Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Zielonej Górze Robert Makarowicz, Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej Ryszard Zajączkowski, Dyrektor Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Zielonej Górze Włodzimierz Stobrawa, Wicedziekan Okręgowy Izby Radców Prawnych w Zielonej Górze Jowita Pilarska, Dziekan Okręgowy Rady Adwokackiej Lech Kochaniak. Ponadto dnia 2 grudnia 2013 roku do porozumienia w sprawie powołania i rozwoju Wydziału Prawa i Administracji na Uniwersytecie Zielonogórskim przystąpili: Wojewoda Lubuski Jerzy Ostroch, Diecezja Zielonogórsko-Gorzowska – ks. dr Stefan Regmunt, Izba Skarbowa w Zielonej Górze – Piotr Dopierała, Okręgowy Inspektorat Pracy w Zielonej Górze – Zdzisław Klim, Urząd Statystyczny w Zielonej Górze – Roman Fedak, Prokuratura Okręgowa w Gorzowie Wielkopolskim – Wojciech Szcześniak, Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim – Ewa Michalska, Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Gorzowie Wlkp. – Wiesław Drabik. W ramach porozumienia strony zadeklarowały udzielenie wszelkiej pomocy pracownikom Wydziału w badaniach naukowych i zajęciach dydaktycznych oraz pomocy w organizowaniu konferencji i sympozjów naukowych.

W zakładanych efektach kształcenia uwzględniono potrzeby rynku pracy. Analiza zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy dokonywana jest na podstawie: analizy opinii w zakresie zgodności efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy wyrażanych przez interesariuszy Wydziału Prawa i Administracji, analizy opinii absolwentów w ramach programu monitorowania karier absolwentów oraz analizy opinii w zakresie zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy dokonywana przez Kolegium Dziekańskie oraz Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. Uzyskane wyniki analiz oraz doświadczenia wynikające z prowadzenia studiów od roku akademickiego 2014/2015 pozwoliły zidentyfikować potrzeby rynku i zweryfikować program kształcenia. Pozyskane wyniki analizy służą do ciągłego doskonalenia efektów i programu kształcenia. Kierunek studiów zapewni wykształcenie wysoce wykwalifikowanej grupy specjalistów zdolnych do podjęcia dalszej edukacji na wybranej aplikacji prawniczej, bądź podjęcia zatrudnienia

5. Opis sposobów weryfikacji i oceny osiągniętych przez studenta efektów uczenia się w trakcie całego procesu kształcenia

Przedmioty realizowane w programie studiów na kierunku Prawo mogą kończyć się egzaminem, zaliczeniem z oceną lub zaliczeniem bez oceny w zależności od formy zajęć. Tryb, zasady zaliczania, egzaminowania oraz odwołania od oceny proponowanej

przez prowadzącego zajęcia określa Regulamin Studiów Uniwersytetu Zielonogórskiego. Zgodnie z Regulaminem Studiów (§ 24) na Uniwersytecie Zielonogórskim przy egzaminach i zaliczeniach stosuje się następującą skalę ocen: bardzo dobry (5.0), dobry plus (4.5), dobry (4.0), dostateczny plus (3.5), dostateczny (3.0), niedostateczny (2.0). Opis sposobów sprawdzania efektów kształcenia osiąganych przez studentów odnosi się do konkretnych form zajęć. Egzamin i kolokwia zaliczeniowe mogą odbywać się w formie ustnej bądź pisemnej (forma pisemna może przyjmować postać sprawdzianu wiedzy opisowego lub testu z wiedzy jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru). Szczegółowy opis metod weryfikowania efektów kształcenia dla konkretnych form zajęć jest wskazany w ich opisie.

Zasady dyplomowania

Praca dyplomowa stanowi samodzielne opracowanie określonego zagadnienia w formie pisemnej. Na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Zielonogórskiego student wykonuje pracę dyplomową magisterską na studiach jednolitych magisterskich. Pracę magisterską student wykonuje pod kierunkiem nauczyciela akademickiego (promotora), posiadającego tytuł profesora lub stopień doktora habilitowanego, a także, w drodze decyzji Dziekana, po zasięgnięciu opinii Rady Wydziału, nauczyciela akademickiego ze stopniem doktora. Zasady, tryb i termin wyboru bądź zmiany promotora określa Dziekan. Temat pracy dyplomowej ustalany jest przez promotora w porozumieniu ze studentem. Przy ustalaniu tematu pracy dyplomowej powinny być brane pod uwagę zainteresowania naukowe studenta, a także profil badań naukowych Katedry, w której zatrudniony jest promotor. Praca dyplomowa tematycznie jest związana z kierunkiem studiów. Temat pracy magisterskiej powinien być ustalony lub zaakceptowany przez promotora i podany studentowi do wiadomości co najmniej na dwa semestry przed planowanym zakończeniem studiów. W uzasadnionych przypadkach promotor, w porozumieniu ze studentem, może dokonać zmiany tematu pracy dyplomowej, nie później niż przed rozpoczęciem ostatniego semestru studiów. Recenzentem pracy magisterskiej może być nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Nauczyciel akademicki posiadający stopień naukowy doktora może także pełnić obowiązki recenzenta, pod warunkiem, że promotor pracy jest nauczycielem akademickim posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego.

Realizacja pracy dyplomowej polega na samodzielnej pracy studenta i systematycznych konsultacjach z promotorem pracy, oraz samodzielnej redakcji pracy dyplomowej. Ostateczny termin złożenia pracy dyplomowej przez studenta, zaakceptowanej przez promotora, nie może przekroczyć 30 czerwca br. Termin przeprowadzenia egzaminów dyplomowych przewiduje się na koniec czerwca lub pierwszą połowę lipca. W przypadku prac złożonych po 20 czerwca egzaminy dyplomowe przewiduje się na pierwszą połowę września. Praca dyplomowa powinna być złożona w Dziekanacie Wydziału w wersji drukowanej (2 egzemplarze) i elektronicznej (na płycie CD lub DVD, w formacie zapisu PDF). Na życzenie promotora student może przygotować dodatkowy egzemplarz pracy dyplomowej. Praca w formie elektronicznej powinna być przygotowana w dwóch plikach w formacie PDF (całość pracy oraz sama treść pracy wraz ze stroną tytułową bez podziękowań, oświadczeń, załączników). Student składa również oświadczenie (dołączone trwale zaraz po stronie tytułowej) o samodzielnym wykonaniu pracy dyplomowej i zgodności formy wydrukowanej z elektroniczną. Do pracy dyplomowej na studiach jednolitych magisterskich student dołącza tytuł oraz

streszczenie w języku angielskim. Zaliczenia seminarium w ostatnim semestrze studiów dokonuje promotor po zaakceptowaniu złożonego przez studenta, wymaganego regulaminem, egzemplarza pracy dyplomowej. Promotor oprócz wpisu oceny do indeksu elektronicznego składa pisemne oświadczenie na stronie tytułowej pracy, podając jednocześnie datę i składając podpis. Dodatkowo promotor może zaproponować recenzenta pracy. W przypadku braku propozycji recenzenta decyzję o jego powołaniu podejmuje Dziekan. Na uzasadniony wniosek studenta lub promotora, Dziekan może przesunąć termin złożenia pracy dyplomowej, jednak nie później niż do końca sesji poprawkowej w danym semestrze. W razie dłuższej nieobecności promotora, która mogłaby mieć wpływ na niedotrzymanie terminu złożenia pracy dyplomowej przez studenta, Dziekan wyznacza osobę, która przejmie obowiązki promotora. Pracę dyplomową ocenia promotor i recenzent powołany przez Dziekana. W przypadku negatywnej recenzji, Dziekan powołuje drugiego recenzenta. Student uzyskuje prawo przystąpienia do egzaminu dyplomowego po spełnieniu wszystkich wymagań wynikających z planu studiów oraz po uzyskaniu pozytywnych ocen z pracy dyplomowej.

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest spełnienie wymagań wynikających z programu studiów. Procedura administracyjna przygotowania dokumentów oraz ustalenie składu komisji egzaminu dyplomowego nie może być krótsza niż 14 dni licząc od daty złożenia pracy (w uzasadnionych przypadkach, na pisemną prośbę studenta, Dziekan może wyrazić zgodę na odstępianie od tej reguły). Praca, która w postępowaniu antyplagiatowym nie uzyskała ostatecznego wyniku pozytywnego nie zostaje skierowana do oceny. W takiej sytuacji dziekan podejmuje decyzję o: a) skierowaniu studenta na powtarzanie odpowiedniej liczby semestrów, b) skreśleniu studenta z listy studentów. Promotor i recenzent przygotowują odpowiednio ocenę i recenzję pracy w terminie nie przekraczającym siedmiu dni od daty otrzymania pracy, a następnie zwracają pracę wraz z wykonaną przez siebie oceną i recenzją do dziekanatu Wydziału. Praca dyplomowa uznana jest za ocenioną pozytywnie jeśli uzyskała dwie oceny pozytywne. W przypadku istotnej rozbieżności w ocenie pracy lub negatywnej oceny recenzenta, Kierownik Katedry powiadamia Dziekana o zaistniałej sytuacji, po czym Dziekan, w porozumieniu z Kierownikiem Katedry, w ciągu dwóch tygodni wyznacza dodatkowego recenzenta. Ostateczną ocenę z pracy dyplomowej ustala promotor w porozumieniu z recenzentem. Student ma prawo zapoznać się z ocenami promotora i recenzenta dotyczącymi złożonej pracy dyplomowej, w przypadku pozytywnej oceny pracy najpóźniej na trzy dni przed egzaminem dyplomowym. Kierownik Katedry w porozumieniu z promotorem kieruje do Dziekana pismo z propozycją składu komisji egzaminu dyplomowego oraz terminu i miejsca obrony. Wyznaczony przez Dziekana termin i skład komisji egzaminacyjnej zostaje przekazany członkom komisji egzaminacyjnej oraz zainteresowanemu studentowi co najmniej 5 dni przed terminem obrony.

Egzamin dyplomowy przeprowadza powołana przez Dziekana komisja egzaminacyjna, licząca co najmniej trzy osoby. Przewodniczącym komisji jest nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy lub stopień doktora habilitowanego, a w szczególnych przypadkach nauczyciel akademicki posiadający stopień doktora. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi promotor oraz recenzent pracy dyplomowej. Promotor oraz recenzent nie mogą przewodniczyć komisji. Pracę komisji egzaminacyjnej wspiera sekretarz. Egzamin dyplomowy składa się z: a) odpowiedzi dyplomanta do pytań dotyczących pracy, b) odpowiedzi dyplomanta na 3 wylosowane pytania z zakresu toku studiów z listy pytań dostępnej na stronie internetowej Wydziału. Jednego pytania z listy

pytań ogólnych, oraz dwóch pytań z listy pytań szczegółowych przygotowanych przez Katedrę, w której pisana była praca studenta. Odpowiedzi na pytania są oceniane przez egzaminatorów, odrębnie każde pytanie. Warunkiem pozytywnej oceny z egzaminu dyplomowego jest otrzymanie co najmniej oceny dostatecznej z każdego zadanego podczas egzaminu pytania. W zależności od potrzeb oraz przebiegu egzaminu wszystkim członkom komisji, a w szczególności jej przewodniczącemu, przysługuje prawo do zadawania pytań dodatkowych. Ocena z egzaminu dyplomowego ustalana jest zgodnie z Regulaminem Studiów Uniwersytetu Zielonogórskiego i wpisywana w pozycji Ocena egzaminu dyplomowego. Wynik studiów stanowi średnia ważona (zaokrąglona do 2 miejsc po przecinku zgodnie z Regulaminem Studiów Uniwersytetu Zielonogórskiego), stanowiąca: $\frac{1}{2}$ średniej ocen ze studiów, $\frac{1}{4}$ średniej z oceny pracy dyplomowej oraz $\frac{1}{4}$ wyniku egzaminu dyplomowego). Wynik ogłaszany jest przez przewodniczącego komisji egzaminacyjnej w obecności dyplomanta i członków komisji.

6. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu kształcenia obejmujący:

1.1 opis zakładanych efektów uczenia się z przyporządkowaniem kierunku studiów do dziedzin nauki i dyscyplin naukowych lub dziedzin sztuki i dyscyplin artystycznych, do których odnoszą się efekty uczenia się dla tego kierunku.

Nazwa kierunku studiów	Prawo
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie
Profil studiów	praktyczny
Dziedzina nauki	Dziedzina nauk społecznych
dyscyplina	Nauki prawne

Kategoria charakterystyki efektów uczenia się	Kod kwalifikacji	Kwalifikacje	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się
WIEDZA (W)	Wiedza: absolwent zna i rozumie		
	P7S_WG-O1.1	w pogłębionym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą	K_W01 K_W02 K_W03 K_W06 K_W07 K_W08 K_W10

UMIEJĘTNOŚCI (U)	P7S_WG-O1.2A	kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej właściwe dla programu studiów, a w przypadku studiów o profilu praktycznym – również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z ich kierunkiem główne tendencje rozwojowe dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których jest przyporządkowany kierunek studiów – w przypadku studiów o profilu ogólnoakademickim	
	P7S_WK-O2.1	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji;	K_W01 K_W03 K_W04 K_W09
	P7S_WK-O2.2	ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	K_W02K_W05 K_W06 K_W07 K_W08 K_W09 K_W10
	P7S_WK-O2.3	podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	K_W05 K_W07 K_W08 K_W09 K_W10
Umiejętności: absolwent potrafi			
P7S_UW-O3.1	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez: – właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy, syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, – dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych,	K_U01 K_U02 K_U03 K_U07 K_U09 K_U10 K_U11 K_U12	

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (K)	P7S_UW-O3.2P	<p>– przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi</p> <p>wykorzystywać posiadaną wiedzę</p> <p>– formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów – w przypadku studiów o profilu praktycznym</p>	<p>K_U01 K_U02 K_U03 K_U05 K_U07 K_U09 K_U10 K_U12</p>
	P7S_UW-O3.3A	formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi – w przypadku studiów o profilu ogólnoakademickim	K_U12
	P7S_UW-O3.3P	formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi – w przypadku studiów o profilu praktycznym	<p>K_U01 K_U02 K_U03 K_U05 K_U07 K_U09 K_U10 K_U11 K_U12</p>
	P7S_UK-O4.1	komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców;	<p>K_U04 K_U05 K_U06 K_U07 K_U08 K_U13</p>
	P7S_UK-O4.2	przewodzić debatę;	<p>K_U04 K_U06</p>
	P7S_UK-O4.3	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią	<p>K_U04 K_U06 K_U08</p>
	P7S_UO-O5.1	kierować pracą zespołu	K_U13

	P7S_UO-O5.2	współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach	K_U13
	P7S_UU-O6	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie	K_U01 K_U02 K_U07 K_U09 K_U10
Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do			
	P7S_KK-O7.1	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	K_K01 K_K02 K_K03 K_K05 K_K06 K_K07
	P7S_KK-O7.2	uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	K_K01 K_K02 K_K03 K_K04 K_K06
	P7S_KO-O8.1	wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego;	K_K04 K_K05 K_K06 K_K07
	P7S_KO-O8.2	inicjowania działania na rzecz interesu publicznego;	K_K04 K_K05 K_K06 K_K07
	P7S_KO-O8.3	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	K_K03 K_K04 K_K06
	P7S_KR-O9	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: – rozwijania dorobku zawodu, – podtrzymywania etosu zawodu – przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad	K_K01 K_K02 K_K04 K_K05 K_K06

Prawo		
Jednolite magisterskie		
Profil praktyczny		
Symbol		Odniesienia do efektów efektów PRK poziom 7
Wiedza		
K_W01	posiada rozszerzoną wiedzę o charakterze nauk prawnych i ich stosunku do innych nauk	P7S_WG-01.1 P7S_WK-O2.1
K_W02	ma rozszerzoną wiedzę na temat pojęć, terminologii, instytucji i metod właściwych dla poszczególnych dziedzin prawa, a także ich praktycznych zastosowań w konkretnych wypadkach	P7S_WG-01.1 P7S_WK-O2.2
K_W03	ma rozszerzoną wiedzę na temat źródeł prawa, zna zasady i procedury powstawania aktów prawnych powszechnie obowiązujących oraz aktów prawa wewnętrznego, posiada wiedzę na temat powiązań wewnątrzsystemowych w polskim systemie prawa oraz powiązań tego systemu z systemem prawa międzynarodowego, w szczególności z systemem prawnym Unii Europejskiej	P7S_WG-01.1 P7S_WK-O2.1
K_W04	ma pogłębioną wiedzę o historii prawa, instytucji ustrojowych oraz doktryn politycznych, etycznych i prawnych	P7S_WK-O2.1
K_W05	zna system organów władzy publicznej ich kompetencje, sposoby działania i powiązania, szczególnie w zakresie ochrony prawa, wymiaru sprawiedliwości i administracji	P7S_WK-O2.2 P7S_WK-O2.3
K_W06	posiada rozszerzoną wiedzę o interpretacji i stosowaniu prawa	P7S_WG-01.1 P7S_WK-O2.2
K_W07	ma rozszerzoną wiedzę z zakresu prawa prywatnego materialnego oraz dziedzin pokrewnych	P7S_WG-01.1 P7S_WK-O2.2 P7S_WK-O2.3

K_W08	ma rozszerzoną wiedzę z zakresu prawa publicznego materialnego oraz dziedzin pokrewnych	P7S_WG-O1.1 P7S_WK-O2.2 P7S_WK-O2.3
K_W09	ma wiedzę z zakresu innych nauk przydatnych w tworzeniu i stosowaniu prawa oraz rozumie powiązanie tych nauk z prawem	P7S_WK-O2.1 P7S_WK-O2.2 P7S_WK-O2.3
K_W10	ma rozszerzoną wiedzę z zakresu prawa postępowania cywilnego, karnego i administracyjnego oraz dziedzin pokrewnych	P7S_WG-O1.1 P7S_WK-O2.2 P7S_WK-O2.3
K_U01	umie odnaleźć obowiązujące przepisy prawne w kontekście określonych stanów faktycznych	P7S_UW-O3.1 P7S_UW-O3.2P P7S_UW-O3.3P P7S_UU-O6
K_U02	umie wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu różnych dziedzin prawa w analizie konkretnych stanów faktycznych, również z wykorzystaniem właściwej literatury	P7S_UW-O3.1 P7S_UW-O3.2P P7S_UW-O3.3P P7S_UU-O6
K_U03	umie interpretować przepisy prawne	P7S_UW-O3.1 P7S_UW-O3.2P P7S_UW-O3.3P
K_U04	umie posługiwać się językiem prawnym i prawniczym z zastosowaniem terminologii z właściwych dziedzin prawa	P7S_UK-O4.1 P7S_UK-O4.2 P7S_UK-O4.3
K_U05	umie sporządzać podstawowe pisma procesowe i inne	P7S_UK-O4.1

	dokumenty stosowane w obrocie prawnym	P7S_UW-O3.2P P7S_UK-O4.1
K_U06	posiada umiejętność przygotowania i prezentacji wystąpień ustnych w zakresie koniecznym dla prawnika, również w wybranym języku obcym	P7S_UK-O4.1 P7S_UK-O4.2 P7S_UK-O4.3
K_U07	posiada umiejętność przygotowania prac pisemnych z zakresu prawa z wykorzystaniem zasad pisania prac naukowych w oparciu o stosowną literaturę	P7S_UW-O3.1 P7S_UW-O3.2P P7S_UW-O3.3P P7S_UK-O4.1 P7S_UU-O6
K_U08	umie posługiwać się językiem obcym na poziomie biegłości B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy	P7S_UK-O4.1 P7S_UK-O4.3
K_U09	umie posługiwać się bibliografiami i zbierać materiały konieczne do przygotowania wystąpień ustnych i prac pisemnych	P7S_UW-O3.1 P7S_UW-O3.2P P7S_UW-O3.3P P7S_UU-O6
K_U10	umie wykorzystać wiedzę z zakresu innych dyscyplin naukowych w zakresie koniecznym dla prawnika	P7S_UW-O3.1 P7S_UW-O3.2P P7S_UW-O3.3P P7S_UU-O6
K_U11	rozumie historyczne i społeczne uwarunkowania systemów i rozwiązań prawnych	P7S_UW-O3.1 P7S_UW-O3.3P
K_U12	umie stosować zasady etyki prawniczej	P7S_UW-O3.1 P7S_UW-O3.2P P7S_UW-O3.3P
K_U13	umie współpracować w grupie i kierować pracą zespołu	P7S_UK-O4.1

		P7S_UO-O5.1 P7S_UO-O5.2
K_K01	rozumie potrzebę śledzenia zmian przepisów prawnych	P7S_KK-O7.1 P7S_KK-O7.2 P7S_KR-O9
K_K02	rozumie znaczenie orzecznictwa w procesie stosowania prawa i potrzebę śledzenia jego zmian	P7S_KK-O7.1 P7S_KK-O7.2 P7S_KR-O9
K_K03	jest przygotowany do dalszego kształcenia, również samodzielnego, a także podjęcia wybranej aplikacji	P7S_KK-O7.1 P7S_KK-O7.2 P7S_KO-O8.3
K_K04	jest przygotowany do pełnienia różnych funkcji w sferze publicznej, ma świadomość konieczności aktywnej roli jednostek w życiu społecznym	P7S_KK-O7.2 P7S_KO-O8.1 P7S_KO-O8.2 P7S_KO-O8.3 P7S_KR-O9
K_K05	ma świadomość znaczenia norm etycznych i społecznych w sferze publicznej i zawodowej	P7S_KK-O7.1 P7S_KO-O8.1 P7S_KO-O8.2 P7S_KR-O9
K_K06	rozumie rolę prawników w podnoszeniu świadomości prawnej społeczeństwa	P7S_KK-O7.1 P7S_KK-O7.2 P7S_KO-O8.1 P7S_KO-O8.2 P7S_KO-O8.3 P7S_KR-O9
K_K07	ma świadomość mechanizmów życia społecznego	P7S_KK-O7.1 P7S_KO-O8.1 P7S_KO-O8.2

--	--	--

1.2 Wskaźniki dotyczące programu studiów

Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia	
Liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia	300
Liczba semestrów konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia	10
Liczba punktów ECTS przyporządkowana do zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów	185
Liczba punktów ECTS przyporządkowana modułom zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki/sztuki właściwej/właściwych dla ocenianego kierunku studiów, służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych (dla kierunku o profilu ogólnoakademickim)	nie dotyczy - profil praktyczny
Liczba punktów ECTS przyporządkowana modułom zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym służących zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych (dla kierunków o	195
Liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych (w przypadku kierunków studiów przypisanych do dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne)	6
Liczba punktów ECTS przyporządkowana przedmiotom/modułom zajęć do wyboru	112
Liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym oraz liczba godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	24 ECTS 720 godzin
Liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego – w przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów	60

Moduły zajęć związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, służące zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych			
Nazwa modułu zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin	Liczba punktów ECTS
Prawoznawstwo	Ćw.	30	3

Komunikacja prawnicza	Ćw.	15	1
Retoryka z erystyką dla prawników	Ćw.	30	2
Ustrój organów ochrony prawnej	Ćw.	15	2
Systemy informacji prawnej	L	30	2
Logika prawnicza	Ćw.	30	3
Prawo konstytucyjne	Ćw.	30	3
	Ćw.	30	3
Systemy usług prawniczych (Legal management)	konw.	30	3
Etyka prawnicza	Ćw.	30	3
Prawo cywilne cz. 1	Ćw.	30	3
	Ćw.	30	3
Praktyka I (1,5 miesiąca)		180	6
Prawo międzynarodowe publiczne	Ćw.	30	3

Prawo karne	Ćw.	30	3
	Ćw.	30	3
Prawo administracyjne	Ćw.	30	3
Praktyka II (1,5 miesiąca)		180	6
Prawo cywilne cz. 2	Ćw.	30	2
	Ćw.	30	3
Prawo rodzinne i opiekuńcze	Ćw.	15	2
Prawa człowieka	Ćw.	30	3
Postępowanie cywilne	Ćw.	30	3
	Ćw.	30	3
Postępowanie administracyjne i sądowoadministracyjne	Ćw.	30	3

Praktyka III (1,5 miesiąca)		180	6
Postępowanie karne	Ćw.	30	3
	Ćw.	30	3
Prawo finansowe	Ćw.	30	3
Prawo handlowe	Ćw.	30	3
Prawo Unii Europejskiej	Ćw.	30	3
Praktyka IV (1,5 miesiąca)		180	6
Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych	Ćw.	30	3
Ochrona własności intelektualnej	Ćw.	15	2
Prawo gospodarcze publiczne i ochrony konkurencji	Ćw.	30	3

Prawo cywilne część ogólna - kazuistyka	Ćw.	30	3
Prawo zobowiązań - kazuistyka	Ćw.	30	3
Prawo międzynarodowe publiczne - kazuistyka	Ćw.	30	3
Prawo konstytucyjne - kazuistyka	Ćw.	30	3
Wykładnia i interpretacja prawa - kazuistyka	Ćw.	30	3
Prawo karne - kazuistyka	Ćw.	30	3
Prawo administracyjne - kazuistyka	Ćw.	30	3
Prawo rzeczowe - kazuistyka	Ćw.	30	3
Prawo spadkowe - kazuistyka	Ćw.	30	3
Prawo rodzinne i opiekuńcze - kazuistyka	Ćw.	30	3
Prawo prywatne międzynarodowe - kazuistyka	Ćw.	30	3
Postępowanie cywilne - kazuistyka	Ćw.	30	3
Postępowanie administracyjne - kazuistyka	Ćw.	30	3
Postępowanie nieprocesowe z elementami prawa materialnego - kazuistyka	Ćw.	30	3
Postępowanie sądownoadministracyjne - kazuistyka	Ćw.	30	3
Postępowanie karne - kazuistyka	Ćw.	30	3
Prawo finansowe - kazuistyka	Ćw.	30	3
Postępowanie egzekucyjne i zabezpieczające - kazuistyka	Ćw.	30	3
Prawo karne materialne z elementami postępowania karnego - kazuistyka	Ćw.	30	3
Prawo handlowe - kazuistyka	Ćw.	30	3
Prawo Unii Europejskiej - kazuistyka	Ćw.	30	3
Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych - kazuistyka	Ćw.	30	3
Ochrona własności intelektualnej - kazuistyka	Ćw.	30	3
Prawo gospodarcze publiczne i ochrony konkurencji - kazuistyka	Ćw.	30	3
Prawo upadłościowe i restrukturyzacyjne - kazuistyka	Ćw.	30	3
Przygotowanie do aplikacji sędziowskiej	Ćw.	30	3
	Ćw.	30	3
	Ćw.	30	3
Przygotowanie do aplikacji prokuratorskiej	Ćw.	30	3
	Ćw.	30	3
	Ćw.	30	3
Przygotowanie do aplikacji adwokackiej	Ćw.	30	3
	Ćw.	30	3
	Ćw.	30	3

Przygotowanie do aplikacji radcowskiej	Ćw.	30	3
	Ćw.	30	3
	Ćw.	30	3
Przygotowanie do aplikacji notarialnej	Ćw.	30	3
	Ćw.	30	3
	Ćw.	30	3
Przygotowanie do aplikacji komorniczej	Ćw.	30	3
	Ćw.	30	3
	Ćw.	30	3
Seminarium magisterskie	S.	30	3
	S.	30	3
	S.	30	3
	S.	30	12
Język obcy nowożytny	Ćw.	30	2
	Ćw.	30	2
	Ćw.	30	2
	Ćw.	60	5
Razem*		2400	195

*W podsumowaniu uwzględniono tylko liczbę godzin punktów ECTS konieczną do zaliczenia

Profil praktyczny – obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% liczby pkt. ECTS.

Nazwa modułu zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin	Liczba punktów ECTS
Praktyka I (1,5 miesiąca)		180	6
Praktyka II (1,5 miesiąca)		180	6
Praktyka III (1,5 miesiąca)		180	6
Praktyka IV (1,5 miesiąca)		180	6
Prawo cywilne część ogólna - kazuistyka	ćw.	30	3
Prawo konstytucyjne - kazuistyka	ćw.		
Prawo międzynarodowe publiczne - kazuistyka	ćw.		
Prawo zobowiązań - kazuistyka	ćw.		
Wykładnia i interpretacja prawa - kazuistyka	ćw.	30	3
Prawo administracyjne - kazuistyka	ćw.		
Prawo karne - kazuistyka	ćw.	30	3
Prawo prywatne międzynarodowe - kazuistyka	ćw.		
Prawo rodzinne i opiekuńcze - kazuistyka	ćw.		

Prawo rzeczowe - kazuistyka	ćw.	30	3
Prawo spadkowe - kazuistyka	ćw.		
Postępowanie administracyjne - kazuistyka	ćw.	30	3
Postępowanie cywilne - kazuistyka	ćw.		
Postępowanie nieprocesowe z elementami prawa materialnego - kazuistyka	ćw.	30	3
Postępowanie sądowoadministracyjne - kazuistyka	ćw.		
Postępowanie egzekucyjne i zabezpieczające - kazuistyka	ćw.	30	3
Postępowanie karne - kazuistyka	ćw.		
Prawo finansowe - kazuistyka	ćw.	30	3
Prawo karne materialne z elementami postępowania karnego - kazuistyka	ćw.		
Prawo handlowe - kazuistyka	ćw.	30	3
Prawo Unii Europejskiej - kazuistyka	ćw.		
Ochrona własności intelektualnej - kazuistyka	ćw.	30	3
Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych - kazuistyka	ćw.		
Prawo gospodarcze publiczne i ochrony konkurencji - kazuistyka	ćw.	30	3
Prawo upadłościowe i restrukturyzacyjne - kazuistyka	ćw.		
Przygotowanie do aplikacji adwokackiej I	ćw.	30	3
Przygotowanie do aplikacji komorniczej I	ćw.		
Przygotowanie do aplikacji notarialnej I	ćw.		
Przygotowanie do aplikacji prokuratorskiej I	ćw.	30	3
Przygotowanie do aplikacji radcowskiej I	ćw.		
Przygotowanie do aplikacji sędziowskiej I	ćw.		
Przygotowanie do aplikacji adwokackiej II	ćw.	30	3
Przygotowanie do aplikacji komorniczej II	ćw.		
Przygotowanie do aplikacji notarialnej II	ćw.		
Przygotowanie do aplikacji prokuratorskiej II	ćw.	30	3
Przygotowanie do aplikacji radcowskiej II	ćw.		
Przygotowanie do aplikacji sędziowskiej II	ćw.		
Przygotowanie do aplikacji adwokackiej III	ćw.	30	3
Przygotowanie do aplikacji komorniczej III	ćw.		
Przygotowanie do aplikacji notarialnej III	ćw.		
Przygotowanie do aplikacji prokuratorskiej III	ćw.	30	3
Przygotowanie do aplikacji radcowskiej III	ćw.		

Przygotowanie do aplikacji sędziowskiej III	ćw.		
Seminarium magisterskie I		30	3
Seminarium magisterskie II		30	3
Seminarium magisterskie III		30	3
Seminarium magisterskie IV		30	12
Wychowanie fizyczne	ćw.	30	0
Wychowanie fizyczne	ćw.	30	0
Przedmiot do wyboru z oferty wydziałowej		15	1
Przedmiot do wyboru z oferty wydziałowej		15	1
Język obcy nowożytny I	ćw.	30	2
Język obcy nowożytny II	ćw.	30	2
Język obcy nowożytny III	ćw.	30	2
Język obcy nowożytny IV	ćw.	60	5
Razem*		1620	112

*W podsumowaniu uwzględniono tylko liczbę godzin punktów ECTS konieczną do zaliczenia

Program studiów umożliwia studentowi wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS.

1.3 Zajęcia lub grupy zajęć – wraz z przypisaniem do każdego modułu efektów uczenia się oraz treści programowych, form i metod kształcenia, zapewniających osiągnięcie tych efektów, a także liczby punktów ECTS (*sylabusy*);

W systemie SYLABUZ

1.4 Sposoby weryfikacji i oceny osiągania przez studenta zakładanych efektów uczenia się;

Przedmioty realizowane w programie studiów na kierunku Prawo mogą kończyć się egzaminem, zaliczeniem z oceną lub zaliczeniem bez oceny w zależności od formy zajęć. Tryb, zasady zaliczania, egzaminowania oraz odwołania od oceny proponowanej przez prowadzącego zajęcia określa Regulamin Studiów Uniwersytetu Zielonogórskiego. Zgodnie z Regulaminem Studiów (§ 24) na Uniwersytecie Zielonogórskim stosuje się następującą skalę ocen: bardzo dobry (5.0), dobry plus (4.5), dobry (4.0), dostateczny plus (3.5), dostateczny (3.0), niedostateczny (2.0). Opis sposobów sprawdzania efektów kształcenia studentów odnosi się do konkretnych form zajęć. Egzaminy i kolokwia zaliczeniowe mogą odbywać się w formie ustnej bądź pisemnej (forma pisemna może przyjmować postać sprawdzianu wiedzy opisowego lub testu z wiedzy jednokrotnego lub

wielokrotnego wyboru). Szczegółowy opis metod weryfikowania efektów kształcenia dla konkretnych form zajęć jest wskazany w ich opisie.

Zasady dyplomowania

Praca dyplomowa stanowi samodzielne opracowanie określonego zagadnienia w formie pisemnej. Na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Zielonogórskiego student wykonuje prace dyplomową magisterską na studiach jednolitych magisterskich. Pracę magisterską student wykonuje pod kierunkiem nauczyciela akademickiego (promotora), posiadającego tytuł profesora lub stopień doktora habilitowanego, a także, w drodze decyzji Dziekana, po zasięgnięciu opinii Rady Wydziału, nauczyciela akademickiego ze stopniem doktora. Zasady, tryb i termin wyboru bądź zmiany promotora określa Dziekan. Temat pracy dyplomowej ustalany jest przez promotora w porozumieniu ze studentem. Przy ustalaniu tematu pracy dyplomowej powinny być brane pod uwagę zainteresowania naukowe studenta, a także profil badań naukowych Katedry, w której zatrudniony jest promotor. Praca dyplomowa tematycznie jest związana z kierunkiem studiów. Temat pracy magisterskiej powinien być ustalony lub zaakceptowany przez promotora i podany studentowi do wiadomości co najmniej na dwa semestry przed planowanym zakończeniem studiów. W uzasadnionych przypadkach promotor, w porozumieniu ze studentem, może dokonać zmiany tematu pracy dyplomowej, nie później niż przed rozpoczęciem ostatniego semestru studiów. Recenzentem pracy magisterskiej może być nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy dr hab. Nauczyciel akademicki posiadający stopień naukowy doktora może także pełnić obowiązki recenzenta, pod warunkiem, że promotor pracy jest nauczycielem akademickim posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy dr hab. Realizacja pracy dyplomowej polega na samodzielnej pracy studenta i systematycznych konsultacjach z promotorem pracy, oraz samodzielnej redakcji pracy dyplomowej. Ostateczny termin złożenia pracy dyplomowej przez studenta, zaakceptowanej przez promotora, nie może przekroczyć 30 czerwca br. Termin przeprowadzenia egzaminów dyplomowych przewiduje się na koniec czerwca lub pierwszą połowę lipca. W przypadku prac złożonych po 20 czerwca egzaminy dyplomowe przewiduje się na pierwszą połowę września. Praca dyplomowa

powinna być złożona w Dziekanacie Wydziału w wersji drukowanej (2 egzemplarze) i elektronicznej (na płycie CD lub DVD, w formacie zapisu PDF). Na życzenie promotora student może przygotować dodatkowy egzemplarz pracy dyplomowej. Praca w formie elektronicznej powinna być przygotowana w dwóch plikach w formacie PDF (całość pracy oraz sama treść pracy wraz ze stroną tytułową bez podziękowań, oświadczeń, załączników). Student składa również oświadczenie (dołączone trwale zaraz po stronie tytułowej) o samodzielnym wykonaniu pracy dyplomowej i zgodności formy wydrukowanej z elektroniczną. Do pracy dyplomowej na studiach jednolitych magisterskich student dołącza tytuł oraz streszczenie w języku angielskim. Zaliczenia seminarium w ostatnim semestrze studiów dokonuje promotor po zaakceptowaniu złożonego przez studenta, wymaganego regulaminem, egzemplarza pracy dyplomowej. Promotor oprócz wpisu do indeksu i do karty osiągnięć studenta składa pisemne oświadczenie na stronie tytułowej pracy, podając jednocześnie datę i składając podpis. Dodatkowo promotor może zaproponować recenzenta pracy. W przypadku braku propozycji recenzenta decyzję o jego powołaniu podejmuje Dziekan. Na uzasadniony wniosek studenta lub promotora, Dziekan może przesunąć termin złożenia pracy dyplomowej, jednak nie później niż do końca sesji poprawkowej w danym semestrze. W razie dłuższej nieobecności promotora, która mogłaby mieć wpływ na niedotrzymanie terminu złożenia pracy dyplomowej przez studenta, Dziekan wyznacza osobę, która przejmie obowiązki promotora. Pracę dyplomową ocenia promotor i recenzent powołany przez Dziekana. W przypadku negatywnej recenzji, Dziekan powołuje drugiego recenzenta. Student uzyskuje prawo przystąpienia do egzaminu dyplomowego po spełnieniu wszystkich wymagań wynikających z planu studiów oraz po uzyskaniu pozytywnych ocen z pracy dyplomowej.

2. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest spełnienie wymagań wynikających z programu studiów. 3. Procedura administracyjna przygotowania dokumentów oraz ustalenie składu komisji egzaminu dyplomowego nie może być krótsza niż 14 dni licząc od daty złożenia pracy (w uzasadnionych przypadkach, na pisemną prośbę studenta, Dziekan może wyrazić zgodę na odstępianie od tej reguły). Praca, która w postępowaniu antyplagiatowym nie uzyskała

ostatecznego wyniku pozytywnego nie zostaje skierowana do oceny. W takiej sytuacji dziekan podejmuje decyzję o: a) skierowaniu studenta na powtarzanie odpowiedniej liczby semestrów, b) skreśleniu studenta z listy studentów. Promotor i recenzent przygotowują odpowiednio ocenę i recenzję pracy w terminie nie przekraczającym siedmiu dni od daty otrzymania pracy, a następnie zwracają pracę wraz z wykonaną przez siebie oceną i recenzją do sekretariatu Wydziału. Praca dyplomowa uznana jest za ocenioną pozytywnie jeśli uzyskała dwie oceny pozytywne. W przypadku istotnej rozbieżności w ocenie pracy lub negatywnej oceny recenzenta, Kierownik Katedry powiadamia Dziekana o zaistniałej sytuacji, po czym Dziekan, w porozumieniu z Kierownikiem Katedry, w ciągu dwóch tygodni wyznacza dodatkowego recenzenta. Ostateczną ocenę z pracy dyplomowej ustala promotor w porozumieniu z recenzentem. Student ma prawo zapoznać się z ocenami promotora i recenzenta dotyczącymi złożonej pracy dyplomowej, w przypadku pozytywnej oceny pracy najpóźniej na trzy dni przed egzaminem dyplomowym. Kierownik Katedry w porozumieniu z promotorem kieruje do Dziekana pismo z propozycją składu komisji egzaminu dyplomowego oraz terminu i miejsca obrony. Wyznaczony przez Dziekana termin i skład komisji egzaminacyjnej zostaje przekazany członkom komisji egzaminacyjnej oraz zainteresowanemu studentowi co najmniej 5 dni przed terminem obrony.

Egzamin dyplomowy przeprowadza powołana przez Dziekana komisja egzaminacyjna, licząca co najmniej trzy osoby. Przewodniczącym komisji jest nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy lub stopień doktora habilitowanego, a w szczególnych przypadkach nauczyciel akademicki posiadający stopień doktora. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi promotor oraz recenzent pracy dyplomowej. Promotor oraz recenzent nie mogą przewodniczyć komisji. Pracę komisji egzaminacyjnej wspiera sekretarz. Egzamin dyplomowy składa się z: a) odpowiedzi dyplomanta do pytań dotyczących pracy, b) odpowiedzi dyplomanta na 3 wylosowane pytania z zakresu toku studiów z listy pytań dostępnej na stronie internetowej Wydziału. Jednego pytania z listy pytań ogólnych, oraz dwóch pytań z listy pytań szczegółowych przygotowanych przez Katedrę, w której pisana była praca studenta. Odpowiedzi na pytania są oceniane przez egzaminatorów, odrębnie każde pytanie. Warunkiem pozytywnej

oceny z egzaminu dyplomowego jest otrzymanie co najmniej oceny dostatecznej z każdego zadanego podczas egzaminu pytania. W zależności od potrzeb oraz przebiegu egzaminu wszystkim członkom komisji, a w szczególności jej przewodniczącemu, przysługuje prawo do zadawania pytań dodatkowych. Ocena z egzaminu dyplomowego ustalana jest zgodnie z Regulaminem Studiów Uniwersytetu Zielonogórskiego i wpisywana w pozycji Ocena egzaminu dyplomowego. Wynik studiów stanowi średnia ważona (zaokrąglona do 2 miejsc po przecinku zgodnie z Regulaminem Studiów Uniwersytetu Zielonogórskiego), stanowiąca: $\frac{1}{2}$ średniej ocen ze studiów, $\frac{1}{4}$ średniej z oceny pracy dyplomowej oraz $\frac{1}{4}$ wyniku egzaminu dyplomowego). Wynik ogłaszany jest przez przewodniczącego komisji egzaminacyjnej w obecności dyplomanta i członków komisji.

1.5 Plan studiów uwzględniający moduły zajęć;
Załącznik w formacie excel.

1.6 Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk zawodowych

1.6.1 Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi

Podstawą powstania Wydziału Prawa i Administracji było zawarcie w dniu 7 grudnia 2012 roku porozumienia w sprawie powołania i rozwoju Wydziału Prawa i Administracji na Uniwersytecie Zielonogórskim. Sygnatariuszami porozumienia zostali: Rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego prof. dr hab. inż. Tadeusz Kuczyński, Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Polak, Prezydent Miasta Zielona Góra Janusz Kubicki, Prezes Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim Jan Grzęda, Prezes Sądu Okręgowego w Zielonej Górze Marek Witczak, Prokurator Okręgowy w Zielonej Górze Alfred Staszak, Prezes Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Zielonej Górze Robert Makarowicz, Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej Ryszard Zajączkowski, Dyrektor Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Zielonej Górze Włodzimierz Stobrawa, Wicedziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych w Zielonej Górze Jowita Pilarska, Dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej Lech Kochaniak. Ponadto dnia 2 grudnia 2013 roku do porozumienia w sprawie powołania i rozwoju Wydziału Prawa i Administracji na Uniwersytecie

Zielonogórskim przystąpili: Wojewoda Lubuski Jerzy Ostroch, Diecezja Zielonogórsko-Gorzowska – ks. dr Stefan Regmunt, Izba Skarbowa w Zielonej Górze – Piotr Dopierała, Okręgowy Inspektorat Pracy w Zielonej Górze – Zdzisław Klim, Urząd Statystyczny w Zielonej Górze – Roman Fedak, Prokuratura Okręgowa w Gorzowie Wielkopolskim – Wojciech Szcześniak, Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim – Ewa Michalska, Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Gorzowie Wlkp. – Wiesław Drabik. Porozumienie to stanowi bazę do organizacji praktyk.

W zakresie praktyk Wydział podjął już współpracę z następującymi instytucjami:

1. Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych DPS Drab, Zielona Góra
2. Kancelaria Adwokacka mgr Mariusza Ratajczaka, Nowa Sól
3. Sąd Rejonowy w Międzyrzeczu
4. Sąd Rejonowy w Zielonej Górze
5. Prokuratura Rejonowa w Zielonej Górze
6. Sąd Okręgowy w Zielonej Górze
7. Kancelaria Notarialna Jarosław Wojciech Sielecki, Nowa Sól
8. Kancelaria Adwokacka Anna Gajewska, Zielona Góra
9. Kancelaria Prawnicza Pucek i Jabłoński, Zielona Góra
10. Prokuratura Rejonowa, Nowa Sól
11. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Zielonej Górze
12. Prokuratura Rejonowa, Zielona Góra, Wydział Śledczy
13. Prokuratura Okręgowa, Zielona Góra
14. Kancelaria Radców Prawnych Bujko & Sztejna, Zielona Góra
15. Kancelaria Radców Prawnych Szczepankiewicz&Gabrysiak, Zielona Góra
16. ZUS, Zielona Góra
17. Kancelaria Adwokacka Joanna Fronia, Zielona Góra
18. Prokuratura Rejonowa w Gostyniu
19. Kancelaria Notarialna Maria Stawecka, Nowa Sól

Dodatkowo w chwili obecnej negocjowane są kompleksowe umowy dotyczące praktyk między innymi z Prokuraturą Okręgową w Zielonej Górze, Oddziałem Zakładu Ubezpieczeń społecznych w Zielonej Górze oraz z Gminą Żary.

1.6.2 Zasady ogólne

W programie studiów na kierunku prawo są przewidziane studenckie praktyki zawodowe.

Praktyka jest realizowana na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

Studenckie praktyki zawodowe są realizowane podczas studiów w 4 semestrach letnich, tzn.: II, IV, VI I VIII, co daje możliwość realizacji praktyk w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie wakacyjnym.

Wymiar czasowy odbycia praktyki w semestrze wynosi 180 godzin. Daje to łączną liczbę 720 godzin (24 ECTS) praktyk w ciągu całych studiów. Za każdy semestr zaliczonej praktyki student uzyskuje 6 ECTS.

Student realizuje praktyki zawodowe w trakcie roku akademickiego, w tym w okresie wakacyjnym, w semestrze w którym ma odbyć praktyki. Realizacja praktyk nie może odbywać się kosztem zajęć dydaktycznych. Studenckie praktyki zawodowe realizowane są na Wydziale Prawa i Administracji UZ w oparciu o Regulamin studiów UZ, Regulamin studenckich praktyk zawodowych na WPiA UZ oraz program praktyk dla kierunku prawo.

1.6.3 Cel praktyki

Zasadniczym celem praktyki jest połączenie wiedzy teoretycznej, zdobytej w trakcie studiów z praktycznymi umiejętnościami wykonywania zawodu. Studenckie praktyki zawodowe pozwalają studentom już w trakcie studiów na zapoznanie się z organizacją i funkcjonowaniem przyszłego środowiska zawodowego, a także umożliwiają nabycie nowych umiejętności praktycznych oraz weryfikację stopnia opanowania posiadanej wiedzy. Ważnym celem praktyk jest zdobycie doświadczeń pomocnych przy planowaniu własnej ścieżki rozwoju zawodowego i odnalezienia się na rynku pracy. Student w trakcie praktyki ma możliwość wykorzystać wiedzę teoretyczną uzyskaną podczas zajęć dydaktycznych prowadzonych na Wydziale Prawa i Administracji UZ.

1.6.4 Miejsce i forma odbywania praktyki:

Student odbywa praktykę w wybranej przez siebie instytucji, organizacji publicznej lub prywatnej, zaakceptowanej przez wydziałowego koordynatora

praktyk, która daje możliwość realizacji programu praktyk oraz osiągnięcie efektów kształcenia przewidzianych dla praktyk.

Ponadto, student ma możliwość wyboru miejsca odbycia praktyki z oferty wydziałowej, znajdującej się na stronie WPiA UZ.

1.6.5 Zasady zaliczania praktyki:

Zaliczenia praktyki dokonuje wydziałowy koordynator praktyk z ramienia uczelni na podstawie dostarczonej przez studentów dokumentacji z przebiegu praktyki (dziennik praktyk, obejmujący kartę tygodnia i kartę przebiegu praktyk).

Koordynator praktyk odbywa ze studentami spotkania organizacyjne w semestrze poprzedzającym semestr, w którym mają odbyć się praktyki oraz na początku semestru w którym odbywają się praktyki. Na spotkaniu ze studentami koordynator przedstawia: wymogi i warunki formalne dotyczące realizacji i zaliczenia praktyk, w tym niezbędną dokumentację oraz terminy jej dostarczenia do koordynatora celem uzyskania zaliczenia z praktyk. Wszelkie dokumenty dotyczące realizacji praktyk dostępne są na stronie internetowej Wydziału Prawa i Administracji UZ (

http://wpa.uz.zgora.pl/index.php?option=com_djtabs&view=tabs&tab=1&Itemid=145&lang=pl).

Celem zabezpieczenia możliwości odbywania praktyk przez studentów oraz zwiększenia liczby miejsc praktyk zostaną lub zostały podpisane przez Wydział dodatkowe umowy o współpracy z instytucjami i organizacjami publicznymi oraz prywatnymi.

1.6.6 Dokumentacja praktyki:

Dokumentacja praktyk dostępna jest na stronie Wydziału Prawa i Administracji UZ. Obejmuje ona dokumenty potrzebne do rozpoczęcia praktyki zawodowej (dokumenty skierowania na praktykę) oraz dokumenty przebiegu praktyki.

Dokumentacja skierowania na praktykę obejmuje:

- 1) Skierowanie na praktykę
- 2) Porozumienie o organizacji studenckich praktyk zawodowych

Dokumentacja przebiegu praktyk obejmuje:

- 1) Szczegółowy plan przebiegu praktyki - dziennik praktyk (karta tygodnia i karta przebiegu praktyk);
- 2) Opinię z przebiegu praktyki podpisaną przez opiekunów praktyki wraz z oceną.

1.6.7 Zasady organizacji i zaliczania studenckich praktyk zawodowych:

1. Dziekan Wydziału Prawa i Administracji UZ ustala harmonogram praktyk zawodowych. Harmonogram podaje się do wiadomości studentów na początku semestru, w którym jest odbywana praktyka.
2. Dziekan Wydziału Prawa i Administracji UZ wyznacza koordynatora praktyk, określając jego obowiązki. Koordynator dokonuje zaliczenia praktyki.
3. Student musi zaliczyć praktykę w terminie określonym w programie studiów.
4. Student we własnym zakresie, albo korzystając z oferty Wydziału, poszukuje miejsca odbywania praktyki studenckiej zgodnego z kierunkiem studiów. Miejsce praktyki zaproponowane przez studenta podlega zatwierdzeniu przez koordynatora praktyk.
5. Uczelnia nie ubezpiecza studenta od następstw nieszczęśliwych wypadków w czasie odbywania praktyki. Student odbywający praktykę ubezpiecza się we własnym zakresie.
6. Student po wybraniu miejsca odbywania praktyki zgłasza się do koordynatora po skierowanie na odbycie obowiązkowej praktyki studenckiej, które dostarcza wybranemu przez siebie organizacji lub instytucji publicznej bądź prywatnej.
7. Praktyka studencka jest realizowana na podstawie porozumienia w sprawie studenckiej praktyki zawodowej, zawieranego pomiędzy Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Zielonogórskiego a podmiotem przyjmującym studenta na praktykę (tzw. Zakład Pracy).
8. Student dostarcza koordynatorowi dwa wypełnione i podpisane przez osobę upoważnioną ze strony zakładu pracy (przedsiębiorstwa lub innej instytucji) egzemplarze porozumienia o organizacji zawodowych praktyk studenckich.

9. Koordynator praktyk przekazuje dwa egzemplarze porozumienia o organizacji zawodowych praktyk studenckich do podpisu Dziekanowi Wydziału Prawa i Administracji UZ.

10. Koordynator wydaje jeden egzemplarz porozumienia studentowi, który student przekazuje zakładowi pracy (przedsiębiorstwu lub innej instytucji).

11. Do odbycia praktyki student może przystąpić dopiero po podpisaniu porozumienia przez obie strony.

12. Przebieg praktyki studenckiej dokumentuje się w dzienniku praktyk, który jest dostępny na stronie Wydziału. Student wypełnia rzetelnie i skrupulatnie dziennik praktyk, a w szczególności opisuje czynności podejmowane w poszczególnych dniach odbywanej praktyki.

13. Podmiot, u którego praktyka została odbyta potwierdza w dzienniku praktyk swym podpisem i imienną pieczętą oraz pieczętą instytucji, fakt odbycia praktyki i wydaje opinię o praktykancie wraz z oceną.

14. Student ma obowiązek zwrócić się do właściwego koordynatora praktyk studenckich o ich zaliczenie w terminie do końca danego semestru, w którym przewidziana jest praktyka zgodnie z programem studiów.

15. Podstawę zaliczenia odbytej przez studenta praktyki, dokonywanego przez koordynatora praktyk w indeksie elektronicznym, stanowi opinia oraz zapisy w dzienniku praktyk.

1.6.8 Zwolnienie z obowiązku odbycia praktyki studenckiej

Zgodnie z Regulaminem studiów Uniwersytetu Zielonogórskiego, koordynator praktyk może zwolnić studenta z obowiązku odbycia praktyki i zaliczyć ją na podstawie:

- 1) dokumentu potwierdzającego wykonanie pracy zarobkowej w kraju lub za granicą albo
- 2) dokumentu potwierdzającego wykonywanie pracy realizowanej w ramach wolontariatu, stażu w kraju lub za granicą,

-jeśli osiągnięte efekty kształcenia odpowiadają założonym dla praktyki.

Ponadto, zgodnie z Regulaminu studiów Uniwersytetu Zielonogórskiego, w sytuacjach wyjątkowych przewiduje się, że:

1) student, który z przyczyn uzasadnionych nie zaliczył praktyki, może otrzymać zezwolenie Dziekana Wydziału Prawa i Administracji UZ na jej odbycie w innym terminie, niekolidującym z rozkładem zajęć dydaktycznych.

2) za zgodą Dziekana student niepełnosprawny może zaliczyć praktykę zawodową w formie alternatywnej, dostosowanej do jego możliwości.

Po zakończeniu danego semestru praktyk przeprowadzana jest analiza efektów kształcenia na podstawie ankiet oceny praktyki (część A i B) wypełnianych przez studentów.